

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Križkova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Boji okoli Šanghaja:

Japonska ofenziva

Po zavzetju trdnjave Vusung nadaljujejo Japonci svoje prodiranje, ki pa se razvija zaradi srditega odpora Kitajcev le počasi

Šanghaj, 2. septembra w. V. Naj se je na 15 km dolgi fronti med Šanghajem in Jangeekiangom pričela nova japonska ofenziva. S to ofenzivo nameravajo Japonci prepotiti kitajske rezerve, ki so se zbrale na zapadu in na vzhodu od Šanghaja. Kakor poročajo japonske vesti, so japonske čete v napadu na nož zavzele kraj Faocian. Kitajci so nudili oster odpor. Boje pri Vusungu so se do tedaj odvijali v mednarodni nasebini. S treh nebotičnikov se vidijo veliki požari v okoliških vaseh.

Japonsko prodiranje pri Vusungu

Šanghaj, 2. septembra w. Agencija Domej javlja: Zaradi zasedbe Vusunga so mogle japonske čete nadaljevati svoje prodiranje. Kitajske čete so na svojem umiku pustile na bojišču mnogo mrtvih. Izgube Kitajcev pri večeršnjih in današnjih bojih ob izlivu Jangeekijanga se cenijo na več tisoč mož. Zastopnik japonske vojske je izjavil, da je bilo večje število japonskih čet izkrcano v Jangecepu v mednarodni koncesiji.

Obenem z novo ofenzivo so japonske oblasti napovedale razširjenje vojne na vso Kitajsko. Vsa kitajska letališča, vojašnice in drugi vojaški objekti se bodo smatrali odedej, da spadajo v vojno področje.

Preprečeno izkrcanje japonskih ojačenj

Šanghaj, 2. septembra w. Kljub izkrcavanju japonskih čet se vedno bolj jača kitajski odpor ter je dovedel do ogorčnih bojov, kakršnih doslej še ni bilo na fronti pri Šanghaju. Kitajskim četam je uspelo tako temeljito motiti izkrcavanje japonskih čet, da je bilo izmed 50.000 Japoncev, ki so jih pripeljale japonske ladje, izkrcanih samo 15.000 mož.

Pri izkrcavanju svojih čet pri Vusungu so imeli Japonci kljub močni podpori svojega topništva izredno velike izgube.

Napad na kitajsko letališče

Tokio, 2. septembra. AA. Japonci so bombardirali letališče Hankow blizu Šanghaja in Hsing, jugozahodno od Šanghaja. Japonske pilotirne čete so popravile železniško progo. Peking Kalgan.

Beg kapitala

Hongkong, 2. septembra. AA. Tukajšnji bankirji izjavljajo, da je pretekli teden prišlo iz Kantonu v denarju in vrednotah okoli 100 milijonov dolarjev in da se ta dotok še nadaljuje. Okoli 20 milijonov dolarjev je zasebnega kapitala.

Ruska letala za Kitajce

Tokio, 1. septembra. AA. DNB. Agencija Domej poroča po kitajskih virih, da je prišla v Siam iz Zunanje Mongolije pošiljka 7 sovjetskih letal. Poročilo pravi dalje, da je poslanih na Kitajsko še 114 sovjetskih letal. Že 30. avgusta je prišlo v Kanton 16 sovjetskih pilotov, 8 izmed njih se odpravljajo v Tungkjang in Svatov, ostali pa ostanejo v Kantonu.

Ameriško vojno brodogradništvo na poti proti Kitajski

Washington, 2. septembra p. Tukajšnji politični krogi elaj ko prej zahtevajo energično intervencijo ameriškega vojnega brodogradništva, da bi se zaščitili ameriški interesi na Daljnem vzhodu. Z velikim zadoščanjem je bila sprejeta na znanje vest, da je 6. divizija ameriških križark, ki pripada pacifiškemu vojnemu brodogradništvu, včeraj odplula preko Tihga oceana proti Kitajski. To divizijo sestavljajo najmoderneje ameriške križarke »Minneapolis«, »Astoria«, »New Orleans« in »Indianapolis«. Kakor trdijo, se divizija križark ne bo vsidrala pred Šanghajem.

New York, 2. septembra. AA. (DNB) Predsednik Roosevelt je včeraj razpravljal s poveljnikom mornarice admiralom Lihem o ojačenju brodogradništva na Daljnem vzhodu. Na tem sestanku je bilo objavljeno, da je v Šanghaju selaj dovozi ameriških parnikov, ki lahko prepelejo ameriške državljane v Zedinjene države in da zato ni potreba pošiljati tja novih ojačenj.

Kitajske ladje z angleško zastavo

London, 2. septembra. o. Angleška vlada je parnikom nekaterih kitajskih družb dovolila, da smejo imeti angleške zastave. Dovoljenje je bilo izdano na izrecno zahtevo angleških delničarjev teh družb, ki so po veliki večini v angleških rokah, čeprav imajo kitajsko upravo. Ukrep angleške vlade ima namen, zavarovati ladje teh družb proti eventualni akciji japonskih vojnih ladij pri izvajanju napovedane blokade kitajske obale.

Po vestih iz Tokija je ta odredba angleške vlade izzvala na Japoncem izredno

veliko vznemirjenje. Tokijski listi že napovedujejo protikupe japonskih oblasti in naglašajo, da japonsko brodogradništvo v nobenem primeru ne bo smelo dovoliti, da bi kitajske ladje pod angleško zastavo nemočno plule po kitajskih vodah in dovažale Kitajcem orožje iz tujine. Čim bodo Japonci dognali, da kitajske ladje dejansko uporabljajo angleško zastavo, bodo pač prisiljene ustaviti vse ladje z angleškimi zastavami. Japonske vojske ladje bodo morale v takem primeru ugotoviti, ali gre de-

jansko za angleške ali kitajske parnike. Slednji bodo v vsakem primeru zaplenjeni.

Ustavljena angleška

trgovska parnika

Šanghaj, 2. septembra. g. Neka japonska vojna ladja je ustavila dva angleška trgovska parnika ter ju preiskala, nakar se je sta mogla nadaljevati vožnjo. Angleški generalni konzul v Šanghaju je pri japonskih mornariških oblasteh že vložil oster protest.

Odločnejša politika Francije v španskem vprašanju

Nezadovoljstvo zaradi neplodnosti londonskega odbora za nevmešavanje

BERLIN, 2. septembra. AA. Tukajšnji listi pišejo, da ima francoska vlada namen dovoliti protovoljcem prehod čez pirenejsko mejo, smatrajo pa kot malo verjetno, da bi dobila v tej stvari pristanek angleške vlade.

LONDON, 2. septembra. AA. Angleško javno mnenje se mnogo bavi z izpremembo v francoski zunanji politiki, ki je bila ba- je sklenjena na zadnji seji francoske vlade. »Daily Telegraph« piše, da je francoska vlada proučevala možnost temeljite spremembe svoje politike napram španskemu problemu. Francija je zelo nezadovoljna z vso akcijo nevmešavanja, vendar pa ni še ničesar sklenila, ker ne mara ničesar storiti brez vednosti Anglije. Predmet razprav francoske vlade so bile naslednje zadeve:

1. Francoska meja naj se odpre za prostovoljce in za izvoz orožja in municije v Španijo.

2. Francija bo takoj poslala v London odbor za nevmešavanje poziv zaradi izmenjave brezovjave med Mussolinijem in Francmom po zavzetju Santandrea.

Francoski odpravnik poslov v Londonu razpravlja že od petka z Edenom o tej zadevi. List piše, da se bodo razgovori med Londonom in Parizom nadaljevali še ves teden. Francoska meja bo ostala sicer še zaprta, toda prostovoljcem, ki odhajajo v Španijo ali pa iz Španije, ne bodo delali nobenih težav.

Socialistični ministri in nekateri radikalni zahtevajo popolno spremembo stališča napram Španiji. Sistem nevmešavanja naj se odpove in proti Italiji uvede odločnejša politika. Tako piše vsaj »News Chronicle«.

Francosko-španska meja odprta za prostovoljce

Pariz, 2. septembra. AA. »Petit Journal« se bavi s poročilom »Daily Herald«, da bo francoska meja odsej odprta za prostovoljce, ki hočejo oditi na Španijo, obenem pa tudi z uradnim preklicem te trditve. List pravi, da je šestmesečni rok, ki ga je Blumova vlada določila 3. januarja glede zaprtja meje, potekel 21. avgusta. To je potrdilo tudi civilno sodišče v Montpellierju s svojo razsodbo. Položaj se danes tak, da francoska vlada teoretično še dalje vztraja na zapori meje, toda tisti, ki se ji tiče, dobro vedo, da ne bodo kaznovani, če skušajo priti na špansko.

Pred sestankom odbora za nevmešavanje

London, 1. septembra. b. V Londonu se vršijo velike priprave za napovedani sestanek odbora za nevmešavanje. Tehniški urad za organizacijo mednarodne kontrole je pripravil nove načrte, po katerih naj bi se opustil sedanji sistem pomorske kontrole s pomočjo vojnih ladij, ki so doslej križarile po zapadnem Sredozemskem morju, pač pa naj bi se še nadalje izvajala mednarodna kontrola na kopnem. Ugotovili so namreč, da prejema Španija dobav orožja in drugih vojnih potrebščin preko Portugalske. Načrt tehniškega kontrolnega urada je bil že predložen vladam posameznih prizadetih držav v proučitev.

Iz Pariza poročajo, da francoska vlada tokrat ne bo brezpogojno sprejela najnovejših londonskih kontrol. načrtov. »Daily Telegraph« pravi v svojem poročilu, da se v Parizu pripravljajo odredbe, s katero se bo francosko-španska meja zopet popolnoma odprla. Francija hoče na ta način protestirati tudi proti italijanskemu vmešavanju v španske notranje zadeve, ki je prišlo po mnenju francoskih političnih krogov tako odkrito do izraza prav v korespondenci med Mussolinijem in Francmom ob priliki poslednjih nacionalističnih uspehov na severni fronti. Francija bo skušala za svojo diplomatsko ofenzivo proti Angliji pridobiti tudi odgovorne angleške državnike. V Rimu pa po nadaljnji

vesti omenjenega londonskega lista upajo, da bo angleška vlad glede na bližajoče se zblizanje z Italijo Franciji odrekla sleherno podporo za to akcijo.

Nov incident v španskih vodah

London, 2. septembra. br. V noči na torek se je v bližini rta San Antonio, ki je nekaj kilometrov oddaljen od Valencije, pripetil nov incident, ki je zelo vznemiril angleške politične kroge. Neznana podmornica je napadla angleški rušilec »Havock« s torpedom, ki pa ga k sreči ni zadela. Rušilec je po informacijah »Agence Reuter« plul po španskih vodah v kontrolni misli. Rušilec je takoj pričel zasledovati podmornico, in je spustil v morje tudi več bomb, ki eksplodirajo v določenih globlin. Obenem so iz Gibraltarja poslali ladjo na pomoč štiri druge rušilce, ki so včeraj z vso vneto zasledovali tajnostno podmornico s posebnimi aparati, ki beležijo, ali se pod morsko gladino nahaja kakšna podmornica v določenem radiju okrog vojnih ladij, doslej pa je bilo vse zasledovanje zaman.

Napad na angleško križarko

London, 2. septembra. AA. Tukaj se je razširila vest, da je neznana podmornica pri Las Palmas na Kanarskih otokih napadla angleško križarko »Galatea«. Tisti, ki zelo pozorno spremljajo vse dogodke na morju, izjavljajo, da se je to moralo zgoditi pri Palmi na Mallorci in da je nekdo najbrže zamenjal Palmo s Las Palmas. »Galatea« je namreč sedaj z ostalimi angleškimi brodogradništvom v zapadnem delu Sredozemskega morja. V zvezi s tem vestjo izjavljajo v Londonu, da so iz Gibraltarja poslali nekaj vojnih ladij tja, kjer bi naj prišlo do napada. Angleške vojske ladje so odle iskati podmornico in brž ko se bo pojavila, bodo zahtevale, naj se ustavi.

Vatikanov zastopnik pri generalu Francu

Rim, 2. septembra. AA. V Vatikanu menijo, da bo sedaj, ko je nacionalistična španija poslala svojega odpravnika poslov k Vatikanu, tudi sv. stolica poslala svojega odpravnika poslov v Salamanko. Najbrže bo za zastopnika sv. stolice imenoval apostolski delegat v Albaniji Antonutti, ki je nedavno odpotoval v Španijo in izročil 300.000 lir kot pomoč siromašni deci v Santandru.

Obisk jugoslovenske mornarice v Grčiji

Atene, 2. septembra. AA. Na banketu, ki ga je priredil na čast poveljniku jugoslovenske eskadre, je imel državni podtajnik za mornarico lep govor o vzajemnosti in prijateljstvu med Jugoslavijo in Grčijo. V svojem govoru je rekel, da ima pristanišče Pirej od včeraj naprej čast, da izkazuje svojo gostoljubnost eskadri jugoslovenske mornarice. Ta srečni slučaj mu omogoča, da izrazi besede polne toplih simpatij in poudarja, da ni nič prijetnejšega od oziroma zaupanja, ki vlada med nami. To prijateljstvo ne izvira samo iz hladnih vrelcev diplomacije, ampak v vsem iz iskrenih in globokih nagnenj obeh narodov. Naj bi ostalo to prijateljstvo, ki sloni na simpatijah in balkanskem sporazumu, neizmisljivo. Jugoslovenski odpravnik poslov Ljotić se je v svojem govoru zahvalil grški vladi in državnemu podtajniku, prav tako pa tudi grški mornarici za priprave in tople sprejeme častnikov in posadke jugoslovenskega brodogradništva v Grčiji. Ljotić je poudaril tudi zavezništva in prijateljstva, ki obstoje med obema državama in njune skupne interese. Poudaril je, da obiski grške in jugoslovenske mornarice še bolj učvrstjujejo vzajemno prijateljstvo, ker ustvarjajo oziroma zaupanja, ki je temelj zavezništva med obema narodoma.

Prezident Masaryk

resno obolel

Predsednik republike dr. Beneš in ministrski predsednik dr. Hodža odpotovala v grad Lany

Praga, 2. septembra. g. Bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk je bil zadnje čase zdrav in se je prav dobro počutil, snoči okrog polnoči pa je nenadoma hudo obolel. Po buletinu, ki so ga izdali zdravniki, je Masarykov sin poslanec Jan Masaryk obvestil o stanju svojega očeta predsednika republike dr. Beneša in predsednika

ministrskega sveta dr. Hodža. Dr. Beneš se je s soprogo in z min. predsednikom dr. Hodžo še ponoči odpeljal v grad Lany, poletno rezidenco predsednika Masaryka. Dr. Beneš je s soprogo ostal na gradu. V zgodnjih jutranjih urah se je stanje visokega bolnika nekoliko izboljšalo in doslej še niso nastopile kakšne komplikacije.

Deseti brat in milijarde

Pogled v en kotichek na razstavi pestre in dragocene zgodovine slovenskega tiska

Ljubljana, 2. septembra. Skozi paviljon za gurmane na vselejmski razstavi slovenskega novinarstva prideš v svetliče in odhod v paviljon z milijardami, kjer te sprejme deseti brat. Včasih pišejo novinarji bolj ali manj skrivnostno zaradi takih ali drugačnih vzrokov, ob tej priliki pa ni pametnega razloga za skrivnostno pisanje in za skrivljanje, zato sledi prvemu skrivnostnemu slasku sledeča jasna razlaga.

PAVILJON ZA GURMANE

V prvem oddelku, ki se ga je prijel ime »paviljon za gurmane«, je razstavljena pestra in dragocena zgodovina slovenskega tiska: debele in tanke bukve, ki se zde tako stare kakor zemlja, stari rokopisi in bibliografske redkosti, takorekoč svetinje ali relikvije naše besede in našega jezika in zgodovine. Strokovnjaki ali gurmani postajajo pred vitrinami in napenajo oči ter sline se jim esde, kakor navadnim ljudem, ki sede pri slaščicah v slaščičarni. Mnogoče se ob njih ustavljajo in jih obdukujejo (gurmane namreč) in si mislijo, kaj je neke zanimivega na teh starih, častitljivih bukvah, ki spominjajo na »erne bukve«, s pomočjo katerih so včasih delali točo. Kaj je zapisano v tu razstavljenih špeh in kaj pomenijo le ti v naši deloma slavni, deloma žalostni zgodovini, bomo še podrobno popisali. Mnogiča kaže trenutno v tem paviljonu posebno zanimanje za nekaj drugega. Mnogiča je namreč radovedna in v gurmanem paviljonu je nekaj, kar nieno radovednost naravnost izkiva. To so listi, nalepljeni na steklu s čisto navadnim in vendar skrivnostnim napisom »Kaditi je prepovedano«. Kaj se skriva za temi listi in zakaj jih je toliko, s temi vprašanji si mnogiča razbija glavo, dočim se gurmanom ede sline sprito starih književnih delikates. Okoli teh listov se ljudje sučejo, kakor mačka okoli vrelke kafe, se sklanjajo in vrte vratove, ker se jim zelo čudno zdi, da otstaja za razstavljenjo kurioznosti tako velika nevarnost za požar. S tem smo že zašli v skrivnostno in pametno je, da to poglavje končamo.

KAKO JE PA Z MILJARDAMI

Skozi svetliče, kjer obvladuje položaj Primož Trubar, ki se kar noče sprijazniti z dično družbo, ki ga obdaja, in kljub večerajšnji svečani otvoritvi novinarske razstave stiska pasti in zamišljeno strmi predse, te pozdravi v tretjem najbolj pestrem modernem oddelku Deseti brat. Raztrgane čevlje je vrgel čez ramo in z vedrim korakom hče naprej, naprej, za njim pa se dela črno pred očmi vsem obiskovalcem vprčo milijard. Deseti brat, simbol sedme velesi-

le na svetu, se ne meni za milijarde in tudi ne za Zemljo, ki se za njim vrtil in obkrožuje ljudem, da bi površina slovenskega časopisnega lista, nanizana na 1 meter širok papirnat trak, obšla 42krat 40.000 km dolgi zemeljski ekvator.

To so grafikon, pred katerimi je vredno pomisliti se za nekaj minut za vsakogar, ki ni podvržen vrliglavosti in omedlevici. Kakor od globine, tako se človeku namreč lahko zvrli v glavi od visokih števil. Kaj nam pove grafikon o razvoju slovenskega dnevnika?

Nad eno milijardo znaša število strani, ki jih je en sam slovenski dnevnik poslal od l. 1872 do 1936 med svoje naročnike. Natanko znaša število teh strani eno milijardo in 160 milijonov in pol.

V odstotkih se kaže število strani v tem razdobju takole:

2,7%	od leta 1872 do leta 1895
5,7%	od leta 1896 do leta 1908
7,7%	od leta 1909 do leta 1914
9,2%	od leta 1915 do leta 1923
40,5%	od leta 1924 do leta 1931
34,2%	od leta 1932 do leta 1936

Nadalje pomisli, dragi čitatelj, ki zaslužiš globoko obdučevanje in usmiljenje, da so naročniki enega slovenskega dnevnika prečitali od l. 1872 do 1914, torej do začeta svetovne vojne, 227 milijonov in 786.770 časopisnih strani. Od l. 1914 do lani pa so prečitali naročniki enega dnevnika kar 932 milijonov in 721.800 časopisnih strani.

OD LEDINE DO KRIZE

Na tem grafikonu je zelo nazorno prikazano, kako je slovensko časopisje oralo trdo ledino in kako se je razvijalo do krize, in sicer glede na število strani. Od leta 1872 do 1895 je naše časopisje oralo ledino in izdalo 3 milijone strani, od l. 1896 do 1908 je bila ledina zorana ali led je bil prebit, kakor hočete, ali pa morda, da je šlo seme v klasje, kajti število strani je v teh letih naraslo že na 7 milijonov. Od l. 1909 do 1914, torej po krvavih septembrskih dogodkih, je doseglo število strani slovenskega časopisja že 19 milijonov. Med vojno od leta 1915 do 1923 so se pokazale posledice vojne tudi v številu časopisnih strani. Od 19 milijonov je njih število padlo na 9 milijonov in se je začelo polagoma dvigati šele po l. 1918 ter je doseglo leta 1923 zopet število 19 milijonov. Sledila je zlata doba slovenskega časopisja; črtež kaže nagel razvoj od 19 milijonov strani na — 86 milijonov. Od l. 1932 do l. 1936 se je moralo tudi slovensko časopisje bojevati z gospodarsko krizo: število izdanih strani je padlo od 86 milijonov na 70 milijonov in na 64 ter končno na 60 milijonov.

Angleški tisk o nemški propagandi v tujini

Odmev nürnberškega kongresa inozemskih Nemcev

LONDON, 2. septembra. o. V Stuttgartu zaseda peti kongres narodno-socialistične organizacije Nemcev v tujini. Na kongresu so sodelovali vsi glavni faktorji narodno-socialističnega režima tako Göbbels, Hess, Neurath in Bohle. Angleški tisk se zelo vznemirja zaradi vesti, da so na tem kongresu obravnavali tudi vohunsko propagandno in teroristično delovanje nemških narodnih socialistov v posameznih evropskih državah. Glasilo angleškega zunanjega ministra Edena »Yorkshire Post« poroča, da so zastopniki Nemcev, ki živijo na tujem, prešli v Stuttgartu podrobna navodila, kje naj v bodoče razvijajo svojo propagandno vohunsko in teroristično organizacijo, zlasti v Angliji. List protestira proti takemu vmešavanju nemških narodnih socialistov v zadeve drugih držav ter vprašuje, kaj bi narodni socialisti v Nemčiji storili, če bi angleška vlada ali pa kakak angleška nacionalna organizacija poslala v Nemčijo svoje agitatorje, vohune in teroristične agente. List se zgraža tudi nad izpadi narodno-socialističnih voditeljev na kongresu, kjer so demokratske politike

imenovali špekulativne in protisocialne elemente.

BERLIN, 2. septembra. p. Nemški tisk beleži danes poročila angleških listov o kongresu Nemcev iz tujine v Stuttgartu. Listi očitajo angleškemu tisku, da je objavil netočna poročila o poteku kongresa. Nemčija mora protestirati proti temu, ker se Nemci v tujini nazivajo za nazadnjaške in razdiralne elemente.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

Carib, 2. septembra. Beograd 10, Pariz 16.275, London 21.615, Newyork 435.50, Bruselj 78.35, Milan 22.95, Amsterdam 240.175, Berlin 175, Dunaj 80.23—82.15, Praga 15.30, Varšava 80.35, Zaharova 3.35.

DNEVNE VESTI

— Imenovanje na naši univerzi. Imenovani so za asistenta v VIII. pol. skupini uradniški pripravnik na filozofski fakulteti Gabrijel Tomažič, za asistenta v VIII. pol. skupini na tehnični fakulteti uradniški pripravnik ing. Josip Jezeršek, Milovan Golevšek, Anton Peterlin in ing. Branko Brnčič, za asistente uradniške pripravniške stroke diplomirani inženjerji Branimir Žnidaršič, Martin Munda in Franc Premrl, za uradniškega pripravnika pa asistent volonter ing. Dušan Avsec.

— Napredovanje služiteljev na ljubljanski univerzi. Napredovali so za služitelje I. skupine služitelji II. skupine na ljubljanski univerzi: Ivan Dolenc, Terezijska Pirc, Vernej Petrič, Ludvik Kržišnik, Marija Gabrič, Ivan Rostohor, Stefanijska Čelešnik, Ivana Medved, Ivan Viser, Terezijska Zupančič, Katarina Hojak in Neža Veber.

KINO SLOGA

Veliki pustolovski film
RAZBITA BANKA V MONTE CARLU
v gl. vlogi Ronald Colman in Joan Bennett
Pri vseh predstavah nastopa čudežni fenomen Madame Elisabeth

MATICA

Iz dobe francoske revolucije
V SENCJI GILJOTINE
Ronald Colman Elisabeth Allan
Radi izredne dolžine filma predstave ob 16., 18.45 in 21.15 uri

UNION

Velika muzikalna revija
PLESEM ZA TEBE
Predstave danes v Unionu in Slogi ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Vojvoda Kentski na plavalni tekmi. V Dubrovniku je bila v torek zvečer tekma v plavanju, skokih in waterpolu med reprezentanco Dubrovničanov in Prage za pokal dubrovniške občine. V Dubrovnik sta prispejala v torek zvečer vojvoda in vojvodinja Kentska, ki sta prisostvovala tekmi. Občinstvo ju je navdušeno pozdravilo.

— Imenovanja v resoru prosvetnega ministrstva. Imenovani so v Narodnem gledališču v Ljubljani za zvančnika II. skupine zvančnik 3. skupine Filip Kosce, za člana v 10. položajni skupini uradniški pripravnik Tomaž Juvan, za člana v VIII. pol. skupini člana 9. pol. skupine Ivan Jerman in Helena Maver, za člana v 9. pol. skupini uradniški 10. pol. skupine Josip Zupančič, Ludvik Magolič, Jakob Medved, Vida Jan-Juvanova, Radko Povše, Avgust Ribič, Angela Ramsak, Karolina Str-

niša, Anton Kralj, Marija Mikič, Pavla Škrjanc, Ivan Hafner, Anton Perko, Viljem Leben in Franc Leben; na državnem konservatoriju v Ljubljani za arhiv. uradnika 10. skupine zvančnik Julka Strniša, za učitelja v 8. pol. skupini uradniški 9. pol. skupine Janko Ravnik, Karel Jeraj, Jan Šlais in Marija Šmalc; v Narodnem muzeju v Ljubljani za preparatorja s pravicami uradnika 8. skupine uradnik 9. skupine Viktor Herfort.

* Onim, ki so bili pod Avstrijo internirani ali obsojeni zaradi srbofilstva! V Beogradu je bil osnovan akcijski odbor za organizacijo vseh onih ki so bili za časa svetovne vojne pod Avstro-Ogrsko zaradi svojega nacionalnega mišljenja in delovanja internirani, kot veleizdajniki v preiskavi ali zaprti kakor tudi vseh onih, ki so bili kot civilni ujetniki med vojno internirani po raznih taboriščih v Avstro-Ogrski. Ta organizacija se naj izvede na kongresu, ki bo 25., 26. in 27. t. m. v Beogradu. Gori imenovani akcijski odbor me je naprosil, naj osnujem v Ljubljani za dravsko banovino poseben pododbor. V to svrhu prošim vse one, ki so bili med vojno internirani, v sodni preiskavi obojeni ali zaprti radi svojega nacionalnega mišljenja in delovanja pa žive v Ljubljani, da pridejo na sestanek v petek 3. t. m. v restavraciji »Zvezde« ob pol 21. Vse one, ki žive izven Ljubljane, pa prošim, da se čimprej javijo in sporoče, ako se udeležijo beogradskega kongresa. Pripominjam, da imajo že v rokah legitimacije za četirinske železniške vozne listke. — Rasto Pastoslenšek.

— Moderna angleška ladja pred Dubrovnikom. V torek dopoldne je priplul pred Dubrovnik krasen angleški potniški parnik »Orcades«, ki so ga spustili v morje šele letos. Parnik je dolg 208 m, širok pa 27 m in ima prostora za 950 potnikov. Posadka šteje 432 mož, od teh 39 častnikov. Parnik je najmoderneje opremljen in ima 12 nadstropij, zvezanih s petimi stopnišči, med katerimi so potnikom na razpolago tudi potniška dvigala. Zdaj križari ta parnik po Sredozemskem morju.

— Udeležite se dvodnevnega izleta v Trst od 5. do 6. septembra. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večnoma jasno, stalno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Skopju in Splitu 28, v Mariboru 27, v Beogradu in Sarajevu 25, v Zagrebu 24, v Ljubljani 23.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.1, temperatura je znašala 13.

— Nesreče in nezgode. Snoci so prepeklili v bolnico 1 leto staro hčerko delavca Marijo Pavličevu iz Zvezne ulice 8 v Mostah. Otrok se je kotalil okrog stedišnika pri tem pa prevrnil nase lonček kropa in se oparil po životu in po rokah. 31letna delavka v Knafljevi tovarni v Kamniku Jožefa širli je delala včeraj pri stroju, bila pa je nekam neprevidna in jo je stroj pograbil za prste leve roke in ji jih

smučal. Delavec Jože Ribič in Oštrina je včeraj padel s 5 m visokega odra ter se hudo poškodoval po rokah in nogah. Očeta Janes Matovčič iz Vel. Lašča je padel včeraj, voseč po klanca, s kolena ter se pobli po glavi in životu. V bolnico so smučali prepeklili tudi 27letno privlačno uradnico Franciško Hajčeva, stanovala na Sileški cesti 13, ki jo je podri na Mostnem trgu nek kolcar. Hajčeva je dobila poleg zmanjšanih tudi notranje poškodbe. Pretrgala si je močgane.

— Vloma v Posušskem dvoru. V trgovino Ivana Farnika v Posušskem dvoru pri Jeronimu so vdrl tatovi in odnesli večje količino manufakturnega blaga, robcev, naglavljenih rut, modkih in ženskih rokavic ter nogavic in večjo zalogo tobačnih izdelkov. Vlomiči so oškodovali Farnika za okrog 8000 din.

— Prijavite se za dvodnevni izlet v Trst od 5. do 6. septembra, dvodnevni izlet v Gorico in Trst od 7. do 8. septembra, ter tridnevni izlet v Vipavo od 6. do 8. septembra. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

— Vpisovanje v enoletno trgovsko šolo »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska 15 je sedaj vsak dan. Tukajšnji enoletni trgovski tečaj je potrjen od ministrstva. Absolventi z malo mlaturo imajo posebne pravice za trgovinsko obrt. Pouk prične 14. septembra.

— Pola kovčeg tihotapske robe. Zagrebška policija je aretirala na poti v Slavonški Brod tihotapca Ante Galiča. V njegovem kovčegu so našli 381 vžigalnikov, 180 paketov igralnih kart in 43 kamenčkov za vžigalnike.

— Vol nabodel otroka. V vasi Rekačevici pri Banjaluki je vol kmeta Mitra Jagodiča v torek nabodel na roge 10letnega učenca osnovne šole Milorada Jagodiča, ki je pasel s tovariši ovce in govedo. Proti večeru so gnali pastirski živino domov. Kar se je vol zakadil v dečka, ga nabodel na rogeve in zdirjal z njim proti bližnjemu gozdu. Dečkovi tovariši so jo ubrali s palicami za volom in slednjič se jim je posrečilo sneti nesrečnega Milorada z rogov. Odnegli so ga domov, kjer je pa v naročju svojega očeta izdihnil.

— Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj v Novem mestu dnevno. Šolnina 150 din. Začetek pouka 9. septembra.

— 266.000 din poveril. Včeraj dopoldne se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Subotici višji uradniški subotičke električne centrale Bogdan Kragujevič, obtožen da je poveril 266.000 din. Obtožnica se ne čuti krivega in pravi, da si poverjenega denarja ni pridržal, temveč da ga je porabil v diskretne namene. Z ravnanjem ing. Stiličevićem sta bila baje intimitna prijatelja in po nočnih lokalih sta zapravljala denar. Nekoč mu je baje dejal Stiličević, naj mu da pet tisočakov, sicer se bo ubil. Dajal mu je denar, dal ga je pa tudi drugim. Slednjič je dejal, da nima od poverjenega denarja niti dinarja koristi in da je storil s poverjenim denarjem večje usluge centrali, nego pomeni poverjenega veola. Obsodba je bila izrečena danes popoldne.

— Zadržano potnišnje gostinstvo. V torek popoldne je bil ustavljen s lovsko puško iz zasede bjebovarski gostinstar Vaso Predragović. Zadnje dni se je večkrat vozil s motornim kolonom po Poslavini, kjer je napuval vino in žganje. V torek je peljal njegov hlapec domov vino, Predragović ga je spremljal na motociklu. Na cesti sta srečala črno šivino, komaj sta jo napustila na seboj je počil strel in smrtno zadet je Predragović kmalu izdihnil. Kdo in zakaj ga je ustrelil ni znano.

Iz Ljubljane

— Iz Atla Danila je očeno poznal Adelo Samoborčevca. Ko smo v torek priobčili vest o smrti stavne igralka Adele Samoborčevca, so jo uglašili v našem uredništvu g. Atla Danila in nam povedal, da je očeno poznal pokojno igralko, ki je gostovala tudi v Ljubljani v 70 letih preteklega stoletja in sicer v igri »Valenska svetla« (Die Hochzeit von Valen). V tej igri se je Atla Danilo svojčas kosal s prerano umrli Borštinko.

— Iz Reserove oficerje vabimo, da se udeležijo v nedeljo 5. t. v čim častnejšem številu odkritja spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Raketu. Zbirališče pred glavnim kolodvorom ob 13.20, odhod vlaka na Rakek ob 13.40. Udeležba v uniformi s čarpo ali v civilu z društvenim znakom. Znaki se dolo v petek 3. t. m. od pol 18, do pol 19, v društveni pisarni »Zvezda«, Kongresni trg 1./II. — Udruženje rezervnih oficijerjev, Ljubljana.

— Iz Vojne dobrovoljce pozivamo, da se udeležijo vsi z društveno zastavo 5. septembra odkritja spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Raketu. Zbor vseh Sočanov pred kolodvorom ob 13 pod društvenim praporom. Odhod vlaka ob 13.40. Vsi in vse!

— Iz Društvo »Soča« Matica v Ljubljani se udeležijo v veliko deputacijo slavnostnega odkritja spomenika blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Raketu. Zbor vseh Sočanov pred kolodvorom ob 13 pod društvenim praporom. Odhod vlaka ob 13.40. Vsi in vse!

— Iz Se danes in jutri je vpisovanje v solo Glasbene Matice. Vsi stari in novogojenci morajo priti v soboto, dne 4. t. m. popoldne v Hubadovo pevsko dvorano, kjer se bodo dodelili k posameznim učiteljem in takoj nato se bo določilo v učnih sobah vsaj provizorični urnik. Gojenci za klavir pridejo točno ob 15. uri, gojenci za violino ob 16. uri in za vse ostale glasbene predmete ob pol 17. uri. Razdelitev urnika za splošno glasbeno teorijo in mladinsko petje pa bo nabito v večji poslopji. V interesu rednega pouka, ki bo 7. t. m. dalje je, da se gojenci točno vpišejo ob napovednem času in pridejo takoj k razdelitvi.

— Iz Trpinčenje živine. Včeraj je gnal mlad fant po Bleiševo cesti brejo kravo, ki je bila že tako izmučena, da je komaj se premikala noge. Kakor je pa v takih primerih pri nas običaj, se fantu uboga krava ni smilila. Čeprav je videl, da ne more več hoditi, saj je imela tako upognjen hrbet, da ji je segal vamp skoraj do

tal, je je pogledal v palico. Smučalci ljubijo so se uglašili in ga opominjali, da je prepovedano trpinčiti živali, pa so na opomine ni smenili. V takih primerih bi morala nastopiti policija.

— Iz Ljudmila Roblečkova, bivša notarska uradnica pri notarju pok. Luki Svetcu, je umrla dne 31. avgusta v 85. letu starosti. Bila je visoko nasolražena, vosestransko marljivo delavna, narodno svredna in politovovalna zlasti na narodno obrambnem polju. Stvarni in podroben opis njene življenja in dela bi bil lep dodatek k razvoju našega kulturnega prosvetnega in narodno obrambnega pokreta. Zaspala je vta in plemenita žena. Ljubljanske OM podružnico vabimo, da s obilno udeležbo počastijo ob pogrebu spomin blagopokojne. Pogreb bo 2. septembra ob 16. uri iz Jožefišča na Poljanški cesti.

— Iz Uprava Narodnega gledališča opozarja na raspis sezonskega abonmana za dramske, operne in operetne predstave, katerih skupno število je 88. Prijave za abonma se sprejemajo od 8. do 15. t. m. v veži dramskega gledališča vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi sedeži do četrtika 9. t. m. Nenavadno ugodni mesečni plačilni pogoji omogočajo vsakomur obisk predstav.

— Iz Putnik priredi od 4. do 8. t. m. izlet v Trst. Cena 155 din. Odhod v soboto ob 15. uri. Prijave sprejemamo do 3. t. m.

— Iz Udruženje četnikov, pododbor Ljubljana, poziva vse svoje člane na strogo obvezen sestanek, ki bo v petek 3. t. m. ob 20. v društvenem lokalu, Prečna ul. 6.

— Iz Ljubljanskim električnim uram se včasih zmeša, da kaže vsaka drugače. Imajo pa še to čudno navado, da se jim zmeša navadno kadar je v Ljubljani največ tujeve. Tako se jim je zmešalo tudi zdaj v začetku veljeasna. Kazalo bi naše električne ure sproti popravljati, ne pa da kažejo različno po več dni in begajo ljudi.

— Iz Vpisovanje na drž. konservatorij je vsak dan od 7. t. m. od 9. do 12. ure. Posebno opozarjamo na pouk orkestralnih instrumentov in vabimo vse one, ki so popolnoma začetniški, ali pa nekoliko že obvladajo posamezne instrumente, da se vpišejo. Vpisovanje se vrši od 9. do 12. ure v Gosposki ulici št. 8.

— Iz Trgovskega zastopnika in invalida g. H. Sekulo prosimo, da se zgleda v našem uredništvu.

— Iz Solsko leto na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska 15, prične 14. septembra. Vpisovanje in informacije vsak dan dopoldne in popoldne.

— Iz Tatvine koles. Izpred trgovine Agnola na Tyrsevi cesti je bilo odpetljano 2000 din vredno kolo, znamke »Automoto« Dušan Medvedu. Ukradeno kolo je zeleno pleskano in ima sedež prevlečen s črnim platnom. Dalje je bilo ukradeno kolo znamke »Davy« rdeče pleskano, brisavskemu pomočniku Milanu Grošlju in sicer iz veže hiše št. 62 na Tyrsevi cesti. Grošljevo kolo je bilo opremljeno s dinamo svetilko in je vredno 1000 din. V zadnjih dneh so prijavi še štirje oškodovanci tatvine koles, ki so jim bila ukradena izpred trgovin ali iz gostilniških vež.

Umrl je naš velezaslužni
predsednik, gospod

dr. Hugon Robič

primarij

Pogreb bo v petek, dne 3.
septembra ob 17. v Mariboru.

Ohranili ga bomo trajno
v častnem spominu.

Jarše, 1. septembra 1937.

Industrija platnenih
izdelkov d.d. Jarše

Sporočamo žalostno vest,
da je preminul naš pred-
sednik, gospod

dr. Hugon Robič

primarij

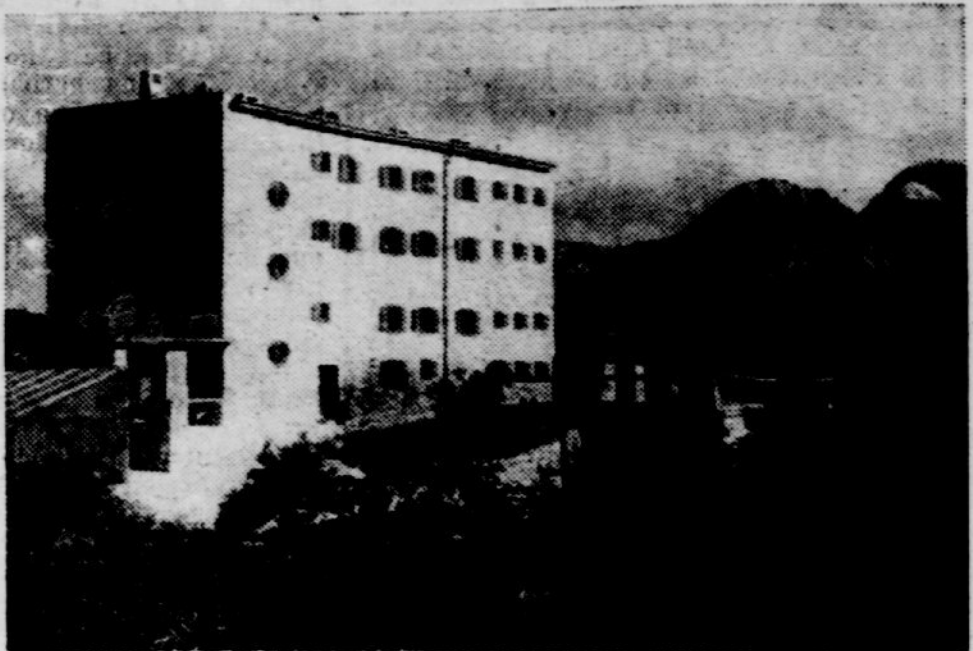
Dragega nam pokojnika
bomo ohranili v blagem spo-
minu.

Jarše, 1. septembra 1937.

Upravni svet Industrije
platnenih izdelkov d.d. Jarše

Na Komni je prijetno

Komna, 30. avgusta
Nad Bohinjem en lep dom stoji
tam pa ena dobra mamica živi,
holadija, holadija drom.

Tako je naneslo, da so v zadnjem času na Komni kot stalni letoviščarji same dame. Pa nikar ne mislite, da je tam gori dolgočas. Nikoli ni dolgočas, nikjer ne vidiš kislega obraza. Poldi, sestra Božena, Mira, Marta in Irma so se organizirale v veselo turistično skupino, ki pridno pleza po vseh vrhovih gorske verige okrog Komne, doma pa skrbno za veselje in dobro voljo. Komandant pa je prisrčna in pametna mati, katero vse brezpogojno in ravnoumno, ker ona to tudi zasluži.

Kaj ne, če so stalni letoviščarji same dame, s tem se ni rečeno, da ni tudi gospodov v hiši. Oni prihajajo s Triglava, se ustavljajo v domu, ki velja kot zadnja in oasen najprijaznejša postojanka za vse triglavce, ture in nadajujejo kmalu svojo pot proti dolini ali pa proti Voglu. Prišli so pred dnevi trije fantje s Triglava, prav različne starosti pa vendar vsi trije fantje, čeprav je bil najmlajši 14. najstarejši pa 40 let star. Poznali so mamico se od preje s Kofe, pa so ji zvečer, ko so prišli, napisali tole pesemko v pisalni stroj, ki je ravnost stal odprti na pisalni mizi:

Nad Bohinjem en lep dom stoji,
noter pa ena dobra mamica živi,
holadija, holadija drom (jutra naprej)
fantje so namreč bili utrujeni od ture, pa niso mogli naprej pesniti in so sli spat. Zjutraj pa so navsezgodaj nadaljevali:

Prišli so prišli fantje s Triglava
pogledat kako je kaj mamica zdrava,
holadija, holadija drom.
Tukaj na Komni se dobro živi,
vsak če le more sem gor prihiiti
holadija, holadija drom.

Vsak naj si izmisli še eno naprej,
da bo ta pesem dolga brez mej!
Ko je prišla kasneje mamica k stroju, da napise nekaj prav poslovnega in stvarnega, pa je našla v stroju to v svoji pripravi in prisrčnosti ganljivo pesemko, s katero smo se vse imenito zabavale.

Nekada dne smo bili vsi prav posebno internacionalni. O, kar ošabni smo bili, kako je naša draga Komna imenitna, da prihajajo gor ljudje iz vsega sveta. Najprej je prišlo 16 angleških gimnazijcev. Sami plavalci, dolgi fantje, lepega vedenja. Bili smo se, da bo vode zmanjkalo, ker ti dolgi gini so hoteli vsi popiti. Kasneje je prišel, lep, mlad angleški zakonski par. Bili sta in po zunanosti in po vedenju prava Angleža v najboljšem smislu. Za isti dan sta bila najavljena dva Holandca in seveda — tega ni treba poudarjati — pričakovali smo ju z veliko radovednostjo. Ko sta se Poldi in Mira vrnili s ture po grebenih od Kuka do Bogatinskega sedla, sta povedali, da sta gori nekje na grebenu Bogatina srečali dva dolga fanta, ki sta prav čudno govorila nemško. Takoj smo pogrnili, da sta to najbrž ona dva Holandca. Oh, kaj ne, kaj pa je to nam, srečati v dežju in burji na grebenu Bogatina dva Holandca? Namreč naši dve dami sta omenili to srečanje tako mimogrede, kakor bi se na naših gorskih grebenih lahko vsak dan srečevali po mili volji Holandci ali pa Japonci. Torej v domu smo pričakovali po gorskih grebenih letela Holandca. Medtem pa je v domu prišel mlad, prikupljiv par: on in ona, oboje mlada, ljubezna in srečna. Najprej sta na terasi fotografirala, potem sta balinala in končno sta se šaljivo boksala. Vse lepo in prav, ampak stvar je bila ta, da nismo mogli pogrnuti, kateri jezik govorita! Vmes sta govorila francoski, ampak kaj je ono drugo? Postale smo nemirne in organizirale poizvedovalno službo. Saj Irma govori vendar celo vrsto jezikov, pa vendar ni mogla ugotoviti, kaj govorita. Profesorica Mary je bila mnenja, da jo esparto, medtem ko je ing. Mira menila, da je romunsko. Pa smo morale vse overiti. Bože, bože, kaj bo iz tega! Aha, jo že imamo, smo rekli. Poslujemo jim knjigo, v katero se morajo vpisati vsi gostje. Tako, sedaj se morajo pisмено predstaviti. Aaa tako! Torej Grka! Seveda je bilo to, kar sta govorila, nekaj čisto različenega od onega, kar smo se učile v gimnaziji. Torej uganka je bila rešena, duhovni pomirjeni, Grka sta mogla mirno oditi v dolino.

Ena izmed mnogih zanimivih stvari na Komni je naše dvorno vrtnarstvo. Me imamo tu gori zelo obsežen, prekrasen alpski vrt (to nam radi verjamete, kaj ne?) Mira in Irma sta vrtnarici. Oni dve vesta natančno, kjer dobijo to ali ono cvetko. Pripomniti pa moramo takoj, da ne pustošimo tega naravnega vrta, ker preveč ljubimo cvetke in smo tudi same prave planinke, vzgojene po vseh pravilih planinskega bontonu g. Kunaverja. Pač pa trgamo tiste neznatne, ponižne cvetke, ki jih drugi niti ne obrajajo in ki raste v ogromnih množinah, me jih pa znamo tako lepo sestaviti v bidermajerske šopke, da jih vsi občudujejo. Taki šopki krase vse mize naše impozantne, pa vendar prijazne jedilnice. Vsi turisti hvalijo šopke in če je kolo prav pridno, sme en šopek odnesti seboj v dolino.

Vsak drugi ali tretji dan se odpravimo skupaj na turo, kar iz doma na Komni ni nič težkega. Popoldne okrog dveh smo že spet doma. Prav zanimiva je tura na Kuk, odkoder je krassen razgled na Sv. Lucijo, Sv. goro, Tolminko in Sočo. Vodi velno Mira ali pa Poldi. Ti dve holita, tečeta in skačeta kakor dva gamza. Njuna spretnost in izdržljivost je občudovanja vredna. Včeraj smo se vse po vrsti potolke in poprskale po nogah tako, da je tudi v tem nehoti bila solidarnost in ponosno smo se s ranjenimi nogami vrnile z bojneza pohoda po grebenih. Mirne duše lahko rečem, da smo disciplinirane; doma se brezpogojno pokorimo mamici. Če ona reče: kar je na krožniku, morate vse pojediti, pa lepo pojemo (ali pa tudi ne) ali pa če ona reče: policijska ura! pa jo leno ubrismo spat. Na turah pa ubogamo Poldi ali pa Miro, katera pač vodi.

Se nekaj bi prav za prav morala povedati namreč, kako se včasih zavrtimo. Na harmoniko ali pa tudi na gramofonsko godbo. Posebno imenitna je bila improvizirana kmečka oheet na Bogatinskem sedlu. Ena izmed nas, (tista ki je najbolj na »fedirhu« za pleš), je bila nevesta. Obločena v dečvo, z ruto zvezano pod brado, s »spuščenim« in ženinom seveda! Zenin je bil »fejste« domačin iz Bohinja. Imeli smo s seboj harmoniko, pa sta ženin in nevesta gori na sedlu zaplesala »stajarski«. Svatje so v ritmu ploskali in še italijanski graničarji so se v ritmu pozibavali kakor mladi medvedki. Potem pa jo je oheet po taktu polk in valček ucvrla proti Planini na Kraju. Srečni par se je tudi med potjo vrtel, (po tisti strmini in kamenjavi) vriskal in pel. Kasneje sem se spomnila, da je naša oheet spominjala na kmečko oheet v baletu Mlakarjevih »Vrag v selu«.

Napisale smo te vrstice z željo, da se pri čitanju tudi vi tam dolj v prozračni dolini malo razveselite in da občutite vsaj odsev našega neskaljenega planinskega veselja.

Večno mlada zamorska kraljica

Kraljica zamorskega plemena Bolobedi v severnem Transvalu Modžade se pogaja z uradi Južnoafriške unije glede nakupa velikega zemljišča, ki naj bi postalo last plemena Bolobedi, ker ima svoje zemlje premalo. To priliko so porabili podjetni novinarji, da so posetili zamorsko plemo in prinesli s seboj fotografije kraljice Modžade. Presenetilo jih je, da je kraljica zelo mlada. Plemo Bolobedi nima kralja. Vlada mu kraljica s svetom staršev. Novinarji so pa prinesli domov tudi legendo o kraljici Modžadi, ki je baje nesmrtna in večno mlada. Tajna njene večne mladosti je v tem, da lahko kraljica sleče svojo kožo kakor kača, čim postane stara in zgubana. Kadar se hoče preleviti, se za nekaj časa umakne očem svojega plemena, potem se pa vrne zopet mlada. Slečeno kožo svetano sežge. To bi bilo nekaj za naše dame!

Ta razlaga bi morda pojasnila kraljico tajno zamorcev, oblasti pa legendam ne

verjamejo. Komisar pristojne oblasti, ki mu je bilo naročeno preiskati tajno večno mladost kraljice Modžade, je ugotovil, da so skuhali to kačo v svetu staršev. Plemo Bolobedi bo imelo večno mlado kraljico, ker mora vsaka kraljica odstopiti, čim se postane. Staršine pa izbere in proglase za kraljico drugo dekle, odstopiši samo nekoliko podobno, kajti z izmenjavo kože se lahko nekoliko izpremeni tudi podoba. Zamorsko plemo pa veruje, da je kraljica večno mlada in torej nadnaravno bitje. Komisar zdaj še preiskuje, kaj se bo zgodilo z odstopilno kraljico, če je res, da bo ločena od sveta mirno končala svoje življenje ali pa jo bo svet staršev povsem odstranil, da se ne odkrije tajna. Zato so nekaj najstarejših zamorcev povabili v urad, da bi to zadevo pojasnili.

Shakespeare je izgubil milijone

V Ameriki so izračunali, kako bogat bi bil Shakespeare, če bi še živel. Samo na tanih letih za svoje igre, kar so jih uprizorili od leta 1934 na newyorškem Broadwayu, bi dobil v našem denarju nad 15.000.000, torej baš toliko, kolikor so v tem času plačala gledališča na Broadwayu Bernardu Shawu. Še več milijonov bi mu bila pa vrgla njegova dela, predelana za film. Če vzamemo za podlago honorar, ki ga je dobil nek pisatelj za dva filmska libreta, od katerih je napravil Hollywood dva najbolj donosna filma zadnjih let, bi bil dobil Shakespeare samo za svoj »Sen kresne noči« in »Romeo

in Julija« nad 10.000.000. Pri tem bi mu bili morali v Hollywoodu plačati za filme po njegovih igrah samo na tanih letih v zadnjih treh letih okrog 25.000.000. Poleg tega bi bil pa dobil še težke milijone od evropske filmske industrije.

Vsi ti milijoni so usli slavnemu angleškemu pisatelju samo zato, ker ni mogel v Hollywoodu podpisati pogodbe s tem ali onim filmskim magnatom.

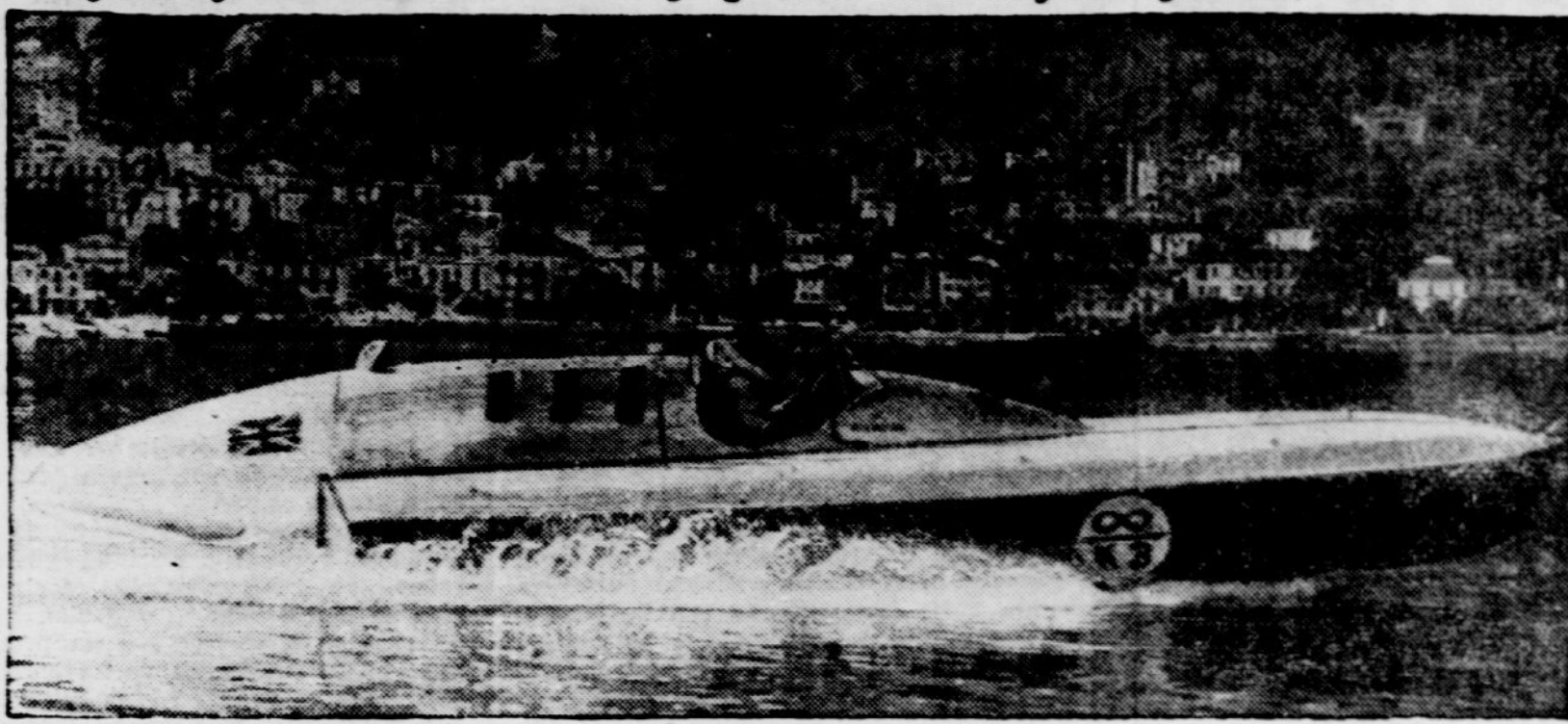
NE DA SE UGNATI

Gospa služkinja: Marička, z našim gospodom ni nekaj v redu. Zdi se mi, da lazi za svojo strojepisko v pisarni.

— Gospa, tega pa že ne verjamem. To samo govorite, da bi postala jaz ljubosumna, toda jaz ne grem tako hitro na limanice, drugi pa zadaj.

Campbellov rekord z motornim čolnom

Najhitrejši človek na suhem je postal tudi najhitrejši človek na vodi

Angleški major Campbell, najhitrejši človek na suhem, ki je dosegel največjo hitrost z avtomobilom na pešeni obali Floride, je sklenil doseči še nov rekord na vodi, da bi postal tako tudi najhitrejši človek na vodi. Že več tednov se je mudil s posebno konstruiranim čolnom na jezeru v Locarnu in ga preizkušal. Opetovano je poskusil prekositi hitrostni rekord na vodi, pa se mu ni posrečilo. Zdjaj je nastal defekt v motorju, zdaj zopet je bilo jezero nemirno.

Včeraj zjutraj je bilo pa lepo vreme, je-

zero je bilo mirno, ker ni bilo nobenega vetra. Zato je Campbell sklenil poskusiti še enkrat svojo srečo. In res se mu je posrečilo doseči nov svetovni rekord. Svoj dirkalni čoln je pognal ob 8.40 po jezeru. Na bregu je bila zbrana velika množica gostov iz bližnjih letovišč. Campbell je vozil s povprečno hitrostjo 202,57 km na uro, dočim je znašal prejšnji rekord Američana Gar Wooda 200,90 km. Eno morsko miljo je prevozil v 28,80 sekundah, na povratku pa v 28,20 tako, da je dosegel celo hitrost 205,44 km na uro. S tem je dosegel hitrostni rekord na vodi. Izjavil je, da bo

danes poskusil voziti še z večjo brzino, če bo vreme ugodno.

Major Malcolm Campbell je znan v sportnem svetu po svojih rekordih z avtomobilom s katerim je prevozil okrog 410 km na uro in dosegel svetovni rekord. Njegov dirkalni avtomobil nosi ime »Modra ptica«. Njegov dirkalni motorni čoln »Blue Bird« je dolg 7 m, širok 3 m, tehta pa 2.100 kg. Čoln ima 12 cilindrični motor Rolls-Royce. Campbell je prepričan, da se mu bo posrečilo doseči na vodi tudi hitrost 250 km na uro.

Nesreča pri usmrtnitvi

Dramatičen dogodek se je pripetil pri usmrtnitvi večkratnega morilca Stevensa v kaznilnici v Cannon City v ameriški državi Colorado. Po zakonu mora v tej državi pri usmrtnitvi usmrtniti poleg drugih tudi sodnik, ki je izrekel smrtno obsodbo, dalje državni tožilec in zastopnik upravnega urada. V državi Colorado usmrtajo zločince s plinom. Člani komisije gledajo skozi okence v celico, kamor spuste strupene pline. Pri okencu celice, kjer je bil zaprt na smrt obsodeni Stevens, je stal sodnik Edward Hamilton. Gledal je v celico, naenkrat mu je pa postalo slabo, da so ga morali posaditi na stol. Kmalu je Hamilton izdihnil skoraj istočasno z zločincem. Ki ga je bil obsodil na smrt. Zdravniki je ugotovili, da mu je odprlo srce. Po njegovem mnenju ni prenesel pogleda na umirajočega zločinka. Zdravniki pa ne izključijo možnosti, da okence ni bilo dovolj tesno zaprto in da se je sodnik nadihal strupenega plina. Člani so odredile preiskavo.

ložen visok davek približno 1400 najbogatejšim matronam in nihče se ni upal nastopiti proti njemu. Tedaj so se žene same združile v samoobrambo in vodila jih je Hortensie. Privela jih je na dvor k trumviru, kjer je povzela besedo. Poskus trumviru prepovedi ženske se je izjalovil, kajti Hortensie je znala tako navdušiti množico, da je potegnala z njimi in naslednjega dne je bilo število obdavljenih žen znizano na 400.

Manj zaslužna je bila Atranie. Ljubila je spletke in vedno je zagovarjala samo sebe. Utrujala je tribunal s svojimi hreščimi medklci in nenaravnimi kretnjami. To je bil vzrok, da so ženskam zopet vzeli pravico javne obrambe. Ulpianus je izdal

edikt, v katerem pravi, da ta poklic ne odgovarja ženski sramežljivosti in zato bo bolje prepustiti pravico obrambe samo moškim.

LAKONICNA KRITIKA

je izšla nedavno v »Detroit Newsu: Amaterski godalni kvartet je se snoči spoprijel z Brahmsom. Brahms je na celi črti propadel.

POGOVOR V KUHINJI

Gospodinja: Kaj vas ni sram, da ste oblekli obleko svoje gospodinje? Gospodinja pomočnica: Pa še kako me je bilo sram, gospa. Sicer pa nisem vedela, da imate obleko tako globoko izrezano.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Preklci, izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 5 Din

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašč itd. Dober nakup.

PRESKER

Sv. Petra cesta 14.

HISNIK

samski, zanesljiv, ki ima veselje do živali in obdelovanja vrta ter se razume nekoliko tudi na avto, se takoj sprejme. Naslov upravi »Slov. Narodac« 2071

STANOVANJE
dvosobno, mirno in snažno oddam stranki odraslih oseb. Vprašati Poslojnska 15. 2072

PRAZNO SOBICO
oddam eni osebi za 150 din mesečno; poseben vhod. Mestni trg 11-L, Ciglič. 2064

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

AVTOMATSKI BILJARD
nov, za gostilno se proda za polovično ceno v hotelu Miklič. 2035

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

Parnik »Paul-Lecat« je počasi plul skozi široko ustje Jang-tse-kianga ob pristaniških svetilkah. V desjavni so migljale lučice.

— Woosung! — je dejal de Mervent. — Morje je pa prenzko, da bi mogel parnik pluti naravnost v Whampou.

— Ali bomo morali čakati na plimo? — je vprašal Robert.

— Ne, izbiramo lahko med steam-launches od Messageries in med Hu-Ningom. Priporočam vam Tu-Ning.

— Kaj je to, Hu-Ning?

— Proga Peking-Sanghaj, podaljšana do Woosunga. Vse je odvisno od tega, kdaj hočete vstopiti. Hu-Ning va medovoljuje vstopiti samo v »foreign-settlementu« — v mednarodni koncesiji; steam-launches vas pa pripelje na nabrežje Francije, prav do središča francoske koncesije.

Grof de Brancelin je priznal, da nima določenega cilja in da mu je to čisto vseeno. Z diskretno po-

80

strežljivostjo se mu je mladi ataše ponudil, da ga spremi do Sanghaja.

— Hvala, — mu je odgovoril Robert, — ne bom dolgo zlorabljal vaše prijaznosti, ker računam, da bo moje bivanje v Sanghaju zelo kratko.

— Zelo mi je žal, — je odgovoril de Mervent iskreno.

Eden izmed poročnikov je prišel v kapitanovem imenu mlademu atašeju naproti.

— Radiogram s konzulata, — mu je dejal lakonično.

De Mervent je sledil častniku. Grof Robert de Brancelin je ostal sam z mistionarjem. Zdelo se mu je, kakor da oče Didier proučuje njegovo notranjost, toda bolj iz zanimanja, nego iz radovednosti. Robert je čutil, da mu silijo na jezik besede izpovedi, pa se je temu uprl. Spoštuje njegovo voljo ni storil misijonar ničesar, da bi motil njegov molk. Šele čez nekaj časa mu je dejal mehko:

— Gospod de Mervent se je vam ponudil, da vas spremi do Sanghaja, gospod grof, in mislim, da boljšega spremljevalca ne morete najti. Toda če bi se morde zgodilo, da bi morali potovati še naprej na Kitajsko in če bi vam moglo moje dolgotrajne izkušnje kakorkoli pomagati, me vedno najdete pripravljenega k uslugam v misiji v Zi-Ka-Wei, oddaljeni dva koraka od Sanghaja.

In v svoji ganljivi dobrodušnosti je pripomnil: — Menda mi ni treba omeniti, da se to ne nanaša na povabilo obrniti se name v moj duhovnem

uraču. Govorim tu kot rojak, ne kot duhovnik; toda usluge enega ali drugega so vam vedno na razpolago.

Robert se je ozrl na to možato obličje, v katerem se je družila inteligenca z dobroto.

— Hvala vam, — je dejal globoko ganjen, — obljubim vam, da ne bom pozabil na to.

Teglo sta si stisnila roke.

— Ali mi dovolite opozoriti vas še na nekaj? — ga je vprašal oče Didier.

— Morem samo ceniti to, kar mi poveste.

— No torej, na Kitajskem je najtežje spoznati resnico. Kitajski pregovor pravi: Dva vzroka sta, zakaj si ljudje ne zaupajo; prvi je ta, da se ne praznuje, drugi pa, da se poznajo predobro. V tem pregovoru je globoka resnica in velja tudi za druge, ne samo za Kitajce. Varujte se enega in drugega.

Lady Helena Kimferonova je bila ta čas pripravila svojo prtljago in vrnila se je na krov. ... posebno pa žensk, — je pripomnil oče Didier polglasno.

Krenila je k skupini potnikov, zbranih okrog Jeana de Merventa. Videla sta ga, kako se smehljiva in zagotavlja vse:

— Mala nezgoda... Preostajajo steam-lauhes. Jamčim vam, da boste še nočoj v Sanghaju.

Potem se je vrnil k obema Francozoma in njegov smehljaj je izginil.

— Nič resnega? — je vprašal misijonar.

— Nič, — je odgovoril ataše glasno. Potem je pa pripomnil tiše, da bi ga slišala samo ona dva:

— Vsi uslužbenci Hu-Ninga so začeli stavkati...

II.

TAJNA BEZNICA

Čeprav je šlo izkrcavanje v Whampou brez vsake posebne prigode, je našel grof Robert de Brancelin v spremstvu Jeana de Merventa šele pozno zvečer sobo v hotelu rue de Consulat. Zjutraj ga je prebudil strašen hrušč in močan glas se je razlegal daleč naokrog:

— Lopov!... Zolta maskara!... Capin!... Jaz te že naučim, čemu imamo pri nas komolce... Kdo je pa še videl, kaj tekega?... Takoj me pusti, falot grdi!

Stokanje davljenca se je razlegalo po hodnikih. Pod je donel od borbe dveh teles. Potem se je začul tretji, pridružen glas.

Krik se je stopnjeval. Ves zbegani Brancelin je brž zapel pizamo in naglo odprl vrata.

— Bourjal!

— Tu sem, pokorno javljam, gospod nadporočnik.

Bivši hotelski sluga je izpustil kitajskega slugo, ki ga je dotlej neusmiljeno davil, potem je pa hitro salutiral. Končno se je obrnil k ravnatelju hotela:

— Zdjaj pa vidite, da so me res pričakovali. Čeprav v dvomih o sprejemu, ki ga bo deležen, se ni mogel premagati, da bi ne pripomnil še: